

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАКОНОДАВЧИХ ТА ПІДЗАКОННИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, ЩО УРЕГУЛЬОВУЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Титикало Р. С.

Здійснивши аналіз нормативно-правового регулювання делегування повноважень органам місцевого самоврядування можемо відзначити, що наразі функціонує розгалужена система делегування повноважень, тобто повноваження можуть бути делеговані як місцевим органам виконавчої влади, так і іншим суб'єктам, наприклад, територіальній громаді чи органу самоорганізації населення. В той же час, органи місцевого самоврядування також можуть бути суб'єктами, яким дані повноваження делегуються.

Місцеві державні адміністрації можуть делегувати значну частину своїх повноважень органам місцевого самоврядування, які в силу наданого їм Конституцією України права мають можливість більш мобільніше реагувати на виклики, що стоять перед кожною територіальною громадою та ефективніше вирішувати проблеми, які виникають на певній адміністративно-територіальній одиниці. Саме тому, вважаємо за необхідне розглянути можливість законодавчого визначення передачі повноважень та компетенції місцевих органів виконавчої влади до відання органів місцевого самоврядування, які можуть бути ефективно реалізовані на рівні територіальної громади. І наділення даними повноваженнями органи місцевого самоврядування не як делегованими, а як власними з відповідними юридичними наслідками, що виникають з даних правомочностей.

Не можна ототожнювати відносини делегування повноважень та відносини взаємодії між зазначеними суб'єктами. Адже, делегування повноважень передбачає наділення правами та обов'язками орган, якому дані повноваження делегуються; можливістю вільно розпоряджатися фінансовими ресурсами, які виділені на реалізацію делегованих повноважень; юридичну відповідальність несе суб'єкт, якому такі повноваження делеговані. В той час, як взаємодія - це діяльність на паритетних засадах для досягнення спільних завдань.

Органам місцевого самоврядування (сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення)

рада) можуть делегувати повноваження органам самоорганізації населення в порядку визначеному Законом України «Про органи самоорганізації населення».

Ключові слова: публічна влада, механізм держави, місцеве самоврядування, публічно-правова сфера, публічне адміністрування, територіальна громада, районні ради, обласні ради, делегування повноважень, нормативно-правове регулювання.

Tytykalo R. S. General characteristics of legislative and sub-legislative legal acts regulating the activities of local self-government in Ukraine

Having analyzed the regulatory and legal regulation of the delegation of powers to local self-government bodies, we can note that an extensive system of delegation of powers is currently functioning, that is, powers can be delegated both to local executive bodies and to other subjects, for example, a territorial community or a body of self-organization of the population. At the same time, local self-government bodies can also be subjects to which these powers are delegated.

Local state administrations can delegate a significant part of their powers to local self-government bodies, which, by virtue of the right granted to them by the Constitution of Ukraine, have the opportunity to respond more mobile to the challenges facing each territorial community and to more effectively solve problems that arise in a certain administrative-territorial unit. That is why we consider it necessary to consider the possibility of legislatively defining the transfer of powers and competences of local executive bodies to local self-government bodies, which can be effectively implemented at the territorial community level. And the granting of these powers to local self-government bodies not as delegated, but as their own with the corresponding legal consequences arising from these powers.

It is not possible to identify relations of delegation of powers and relations of interaction between the specified subjects. After all, the delegation of powers involves the granting of rights and duties to the body to which these powers are delegated; the ability to freely dispose of financial resources allocated for the implementation

of delegated powers; the entity to which such authority is delegated bears legal responsibility. At the same time, interaction is an activity on a parity basis to achieve common goals.

Local self-government bodies (rural, settlement, city, district council in the city (if it is created) council) can delegate powers to the bodies of self-organization of the population in the manner specified by the Law of Ukraine "On Bodies of Self-Organization of the Population".

Key words: *public power, state mechanism, local self-government, public-legal sphere, public administration, territorial community, district councils, regional councils, delegation of powers, regulatory and legal regulation.*

На виконання відповідних договірних зобов'язань передбачено делегування повноважень на підписання угод про фінансування, контракти на закупівлю та надання грантів.

Ст.43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що виключно на пленарних засіданнях районної, обласної ради вирішуються питання делегування місцевим державним адміністраціям окремих повноважень районних, обласних рад. А в ст.44 наведено перелік повноважень, які районними, обласними радами можуть бути делеговані відповідним місцевим державним адміністраціям: 1) підготовка і внесення на розгляд ради проектів програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідно районів і областей, цільових місцевих програм підготовки територіальної оборони та підготовки населення до участі в русі національного спротиву, цільових програм з інших питань, а в місцях компактного проживання національних меншин - також програм їх національно-культурного розвитку, проектів рішень, інших матеріалів з питань, передбачених цією статтею; забезпечення виконання рішень ради; 2) підготовка пропозицій до програм соціально-економічного та культурного розвитку, розвитку молоді відповідно областей та загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального та культурного розвитку України; 3) забезпечення збалансованого економічного і соціального розвитку відповідної території, ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів; 4) підготовка і подання до відповідних органів виконавчої влади фінансових показників і пропозицій до проекту Державного бюджету України; 5) сприяння інвестиційній діяльності на території району, області; 6) об'єднання на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій, розташованих на відповідній території,

і населення, а також бюджетних коштів на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання на пайових засадах об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури, шляхів місцевого значення, на капітальний та поточний ремонт вулиць і доріг населених пунктів та інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах) та на заходи щодо охорони праці та охорони навколишнього природного середовища; 7) залучення в порядку, встановленому законом, підприємств, установ та організацій, які не належать до комунальної власності, до участі в обслуговуванні населення відповідної території, координація цієї роботи; 8) затвердження маршрутів і графіків руху місцевого пасажирського транспорту незалежно від форм власності, узгодження цих питань стосовно транзитного пасажирського транспорту; 9) підготовка питань про визначення у встановленому законом порядку території, вибір, вилучення (викуп) і надання землі для містобудівних потреб, визначених містобудівною документацією; 10) організація охорони, реставрації, використання пам'яток історії та культури, архітектури і містобудування, палацово-паркових, паркових та садибних комплексів, природних заповідників місцевого значення; 11) підготовка висновків щодо проектів місцевих містобудівних програм відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що затверджуються сільськими, селищними, міськими радами; 12) видача замовникам відповідно до законодавства містобудівних умов і обмежень забудови земельних ділянок, розташованих на територіях територіальних громад, у яких не утворені уповноважені органи містобудування та архітектури; 13) забезпечення відповідно до законодавства розвитку науки, усіх видів освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, туризму; сприяння відродженню осередків традиційної народної творчості, національно-культурних традицій населення, художніх промислів і ремесел, роботі творчих спілок, національно-культурних товариств, асоціацій, інших громадських та неприбуткових організацій, які діють у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, сім'ї та молоді; 14) підготовка і подання на затвердження ради пропозицій щодо організації територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; внесення пропозицій до відповідних державних органів щодо оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну,

культурну або наукову цінність, пам'ятками історії або культури, які охороняються законом, підготовка і подання на затвердження ради пропозицій щодо оголошення в місцях масового розмноження та вирощування потомства дикими тваринами "сезону тиші" з обмеженням господарської діяльності та добуванням об'єктів тваринного світу; 15) вжиття необхідних заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій відповідно до закону, інформування про них населення, залучення в установленому законом порядку до цих робіт підприємств, установ та організацій, а також населення; 16) координація на відповідній території діяльності місцевих земельпорядних органів; 17) здійснення контролю за використанням коштів, що надходять у порядку відшкодування втрат лісгосподарського виробництва, пов'язаних із вилученням (викупом) земельних ділянок; 18) забезпечення виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів, прийнятих районними, обласними радами; 19) сприяння розвитку молодіжної інфраструктури, молодіжних центрів, інших суб'єктів молодіжної роботи [1].

Таким чином, законодавець закріпив вичерпний перелік повноважень, які можуть делегувати органи місцевого самоврядування місцевим органам виконавчої влади, що дає можливість вести мову про розмежування сфер впливу та відповідальності за невиконання взятих на себе зобов'язань.

Районні і обласні ради відповідно до вимог Конституції України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» у двомісячний термін після набрання чинності цим Законом обирають голів рад (де ці посади суміщають керівники місцевих державних адміністрацій) та утворюють виконавчий апарат рад, а також приймають рішення про делегування повноважень відповідним місцевим державним адміністраціям [1].

Право на делегування повноважень місцевими органами виконавчої влади органам місцевого самоврядування визначено і в Законі України «Про службу в органах місцевого самоврядування», де передбачено, що служба в органах місцевого самоврядування спрямована на реалізацію територіальною громадою свого права на місцеве самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади [2].

Законом України «Про місцеві державні адміністрації» визначено, що місцеві державні адміністрації здійснюють повноваження, делеговані їм відповідними обласними, районними радами.

Делегування радами повноважень місцевим державним адміністраціям супроводжується передачею фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для їх здійснення. Місцеві державні адміністрації підзвітні та підконтрольні відповідним радам у частині делегованих повноважень. Голови місцевих державних адміністрацій мають право вносити на розгляд відповідних рад питання, пов'язані з виконанням делегованих повноважень, та інші пропозиції. Голови обласних державних адміністрацій мають право дорадчого голосу на засіданнях обласних рад. Голови районних державних адміністрацій мають право дорадчого голосу на засіданнях районних рад. Голови місцевих державних адміністрацій щорічно звітують перед відповідними радами з питань виконання бюджету, програм соціально-економічного та культурного розвитку територій і делегованих повноважень. Обласна та районна ради можуть висловити недовіру голові відповідної місцевої державної адміністрації, на підставі чого, з урахуванням пропозицій органу виконавчої влади вищого рівня, Президент України приймає рішення і дає відповідній раді обґрунтовану відповідь. Якщо недовіру голові обласної чи районної державної адміністрації висловили дві третини від складу відповідної ради, Президент України приймає відставку голови відповідної місцевої державної адміністрації [3].

У разі делегування місцевим державним адміністраціям районними чи обласними радами відповідних повноважень в їх управлінні перебувають також об'єкти спільної власності територіальних громад. Місцевим державним адміністраціям забороняється використовувати об'єкти державної власності, власності територіальних громад, що перебувають в їх управлінні, як заставу чи інші види забезпечення, а також здійснювати операції уступки вимоги, переведення боргу, прийняття переведення боргу, дарування, пожертвування [3].

Місцеві державні адміністрації на відповідній території взаємодіють з сільськими, селищними і міськими радами, їх виконавчими органами та сільськими, селищними і міськими головами, сприяють у здійсненні ними власних повноважень місцевого самоврядування, зокрема у вирішенні питань економічного, соціального та культурного розвитку відповідних територій, зміцнення матеріальної та фінансової бази місцевого самоврядування, контролюють виконання наданих їм законом повноважень органів виконавчої влади, розглядають та враховують у своїй діяльності

пропозиції депутатів, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб. У разі розгляду місцевою державною адміністрацією питань, які зачіпають інтереси місцевого самоврядування, про це повідомляється заздалегідь відповідним органам місцевого самоврядування. Представники цих органів та посадові особи територіальних громад мають право брати участь у розгляді таких питань місцевою державною адміністрацією, висловлювати зауваження і пропозиції. Голови місцевих державних адміністрацій, їх заступники, керівники структурних підрозділів місцевої державної адміністрації або їх представники мають право бути присутніми на засіданнях органів місцевого самоврядування та бути вислуханими з питань, що стосуються їх компетенції. Місцеві державні адміністрації не мають права втручатися у здійснення органами місцевого самоврядування власних повноважень. Для здійснення спільних програм місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування можуть укласти договори, створювати спільні органи та організації. Місцеві державні адміністрації мають право укласти договори у випадках, встановлених законами [3].

Територіальна громада міста Києва реалізує свої владні повноваження безпосередньо або через органи місцевого самоврядування та їх посадових осіб. Територіальна громада міста Києва має право вирішувати усі питання місцевого значення, які пов'язані з життєдіяльністю членів територіальної громади міста Києва, а також розвитком міста Києва, які віднесені Конституцією та законами України до відання місцевого самоврядування. Київський міський голова здійснює керівництво діяльністю виконавчого органу Київської міської ради, несе відповідальність за виконання ним функцій виконавчої влади в частині здійснення повноважень місцевих державних адміністрацій та, у зв'язку з цим, виконує відповідні повноваження. Київська міська рада відповідно до чинного законодавства здійснює управління районами у місті Києві, визначає обсяги і межі повноважень районних у місті Києві рад та їх виконавчих органів. Власний виконавчий орган ради є підзвітним і підконтрольним Київській міській раді, а з питань здійснення ним повноважень органів виконавчої влади - підконтрольним відповідним органам виконавчої влади [4].

Київська міська рада в межах наданих повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень. Рішення Київської міської ради приймаються на пленарних засіданнях більшістю

депутатів від загального складу ради. Територіальна громада міста Києва в установленому порядку може порушити питання щодо дострокового припинення повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування, якщо вони порушують Конституцію України або закони України, обмежують права і свободи громадян, не забезпечують наданих їм законом повноважень. Бюджет міста Києва містить в собі надходження і витрати на виконання повноважень міського та районних органів місцевого самоврядування, міської та районних державних адміністрацій. Ці надходження і витрати складають єдиний баланс бюджету [4].

Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» визначає, що окремі повноваження місцевого самоврядування делегуються місцевим органам виконавчої влади. Зокрема:

1) надають висновок щодо відповідності проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад чи добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади, а у разі виявлення невідповідності повертає його на доопрацювання [5];

2) звернення до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення перших виборів депутатів сільської, селищної, міської ради та відповідного сільського, селищного, міського голови в установленому законом порядку. Про таке звернення Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласна державна адміністрація одночасно інформує Верховну Раду України, Верховну Раду Автономної Республіки Крим, відповідні обласні ради, відповідні ради, що прийняли рішення про добровільне об'єднання територіальних громад [5];

3) здійснює заходи з метою забезпечення організаційної підтримки та інформаційно-просвітницького сприяння добровільному об'єднанню територіальних громад та приєднанню до об'єднаних територіальних громад [6];

4) вносить пропозиції щодо надання фінансової підтримки об'єднаній територіальній громаді;

5) розробляє перспективний план формування територій громад, який Рада міністрів Автономної Республіки Крим чи відповідної обласної державної адміністрації подає на затвердження Кабінету Міністрів України.

Органам місцевого самоврядування (сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада) можуть делегувати повноваження органам самоорганізації населення в порядку

визначеному Законом України «Про органи самоорганізації населення».

Так, сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада може додатково наділяти частиною своїх повноважень орган самоорганізації населення з одночасною передачею йому додаткових коштів, а також матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для здійснення цих повноважень, здійснює контроль за їх виконанням. Сільська, селищна, міська або районна у місті (у разі її створення) рада не може делегувати органу самоорганізації населення повноваження, віднесені законами України до виключної компетенції місцевої ради. За рішенням сільської, селищної, міської або районної у місті (у разі її створення) ради орган самоорганізації населення може бути достроково позбавлений повноважень, делегованих йому цією радою. Якщо рішення ради про наділення органу самоорганізації населення повноваженням відповідної ради не забезпечене фінансами і майном, збори (конференція) жителів за місцем проживання, на яких обирався цей орган, можуть на цій підставі звернутися до відповідної ради про виключення такого повноваження з числа делегованих органу самоорганізації населення [7, ст. 15].

Законом України «Про співробітництво територіальних громад» визначено такі форми співробітництва в межах делегування повноважень: 1) делегування одному із суб'єктів співробітництва іншими суб'єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів; 2) реалізації спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів; 3) спільного фінансування (утримання) суб'єктами співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, об'єктів інфраструктури; 4) утворення суб'єктами співробітництва спільних комунальних підприємств, установ та організацій, спільних об'єктів інфраструктури; 5) утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень [8].

Для забезпечення виконання повноважень згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та підвищення ефективності використання коштів місцевих бюджетів органи місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва на підставі договору про співробітництво можуть делегувати одному із суб'єктів співробітництва

виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів [7].

Договір про співробітництво у частині делегування виконання окремих завдань повинен, зокрема, містити: 1) перелік завдань, що делегуються органу місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва; 2) найменування органу місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва, якому делегуються завдання інших органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва; 3) найменування органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва, які делегують завдання відповідному органу місцевого самоврядування одного із суб'єктів співробітництва; 4) вимоги до виконання органом місцевого самоврядування одного із суб'єктів співробітництва делегованих іншими суб'єктами співробітництва завдань; 5) обсяг коштів місцевих бюджетів, що передаються місцевому бюджету органу місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва на виконання делегованих завдань; 6) строк, на який делегуються завдання; 7) форму і порядок звітування про стан виконання та фінансування делегованих завдань; 8) порядок припинення договору та розв'язання спорів під час його виконання [7].

Договір про співробітництво у частині реалізації спільного проекту повинен, зокрема, містити: 1) мету спільного проекту; 2) строки та умови його реалізації; 3) перелік заходів органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва, що передбачається здійснити у рамках реалізації спільного проекту; 4) обсяги фінансування спільного проекту органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва; 5) форму участі органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва у рамках реалізації спільного проекту; 6) механізм координації діяльності органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва; 7) порядок припинення дії договору та розв'язання спорів під час його виконання; 8) відповідальність сторін [7].

Законом України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» визначено правові засади організації і діяльності асоціацій органів місцевого самоврядування та їх добровільних об'єднань, їх взаємовідносин з державними органами та органами місцевого самоврядування [9].

Асоціація органів місцевого самоврядування та їх добровільні об'єднання (далі - асоціації) - добровільні неприбуткові об'єднання, створені органами місцевого самоврядування з метою більш ефективного здійснення своїх повноважень,

узгодження дій органів місцевого самоврядування щодо захисту прав та інтересів територіальних громад, сприяння місцевому та регіональному розвитку [8].

До повноважень Асоціації органів місцевого самоврядування та їх добровільних об'єднань належить виконання наступних повноважень: 1) об'єднує зусилля органів місцевого самоврядування щодо захисту прав і законних інтересів відповідних територіальних громад, розв'язання спільних для територіальних громад проблем, обміну досвідом, створення умов для більш ефективного здійснення повноважень місцевого самоврядування; 2) розробляє та подає державним органам пропозиції щодо розвитку місцевого самоврядування, які підлягають обов'язковому розгляду у порядку; 3) надає методичну, правову та інформаційну допомогу органам місцевого самоврядування у здійсненні ними своїх повноважень; 4) сприяє підвищенню ефективності підготовки та перепідготовки посадових осіб місцевого самоврядування, підвищенню їх кваліфікації; 5) узагальнює та поширює досвід діяльності органів місцевого самоврядування з питань соціально-економічного та культурного розвитку; 6) сприяє органам місцевого самоврядування у підготовці проектів їх актів, програм соціально-економічного та культурного розвитку територіальних громад; 7) засновує медіа, здійснює видавничу діяльність; 8) готує пропозиції щодо структури та штату виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у місті, районних та обласних рад, а також умов оплати праці їх працівників; 9) готує пропозиції щодо типових (примірних) статутів територіальних громад, положень про виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у місті рад, органи самоорганізації населення; 10) обстоює інтереси територіальних громад за зверненням органів місцевого самоврядування, які не є членами асоціації, із суспільно важливих питань; 11) здійснює інші повноваження. Крім вищевизначених повноважень, всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування та їх добровільні об'єднання також: 1) бере участь у роботі консультативно-дорадчого органу з питань місцевого самоврядування при Голові Верховної Ради України; 2) готує висновки до проектів законів України, інших нормативно-правових актів з питань, що стосуються місцевого і регіонального розвитку; 3) готує та подає до Міністерства фінансів України пропозиції до проекту закону про Державний бюджет України в частині, що стосується показників місцевих

бюджетів та міжбюджетних трансфертів; 4) бере участь у розробленні проектів загальнодержавних програм щодо розвитку регіонів, проектів та програм місцевого і регіонального розвитку; 5) представляє і захищає місцеві та регіональні інтереси органів місцевого самоврядування при прийнятті державними органами рішень щодо соціально-економічного та культурного розвитку територій; 6) організовує або бере участь в організації та проведенні загальнонаціональних конкурсів на кращий проект чи програму місцевого і регіонального розвитку; 7) сприяє методичному забезпеченню навчання депутатів місцевих рад, сільських, селищних, міських голів, спеціалістів, які працюють у системі місцевого самоврядування, та підготовці, перепідготовці і підвищенню кваліфікації службовців органів місцевого самоврядування; 8) готує пропозиції до Положення про атестацію посадових осіб місцевого самоврядування [8].

З метою сприяння налагодженню ефективної взаємодії державних органів з органами місцевого самоврядування у питаннях вироблення пріоритетів державної регіональної політики та механізмів сталого розвитку територіальних громад з урахуванням стандартів Європейської хартії місцевого самоврядування та новітніх підходів у сфері регіонального розвитку, вирішення проблемних питань соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць у 2019 році Президентом України було утворено Раду розвитку громад та територій як консультативно-дорадчий орган при Президентові України, а обласним, Київській міській державним адміністраціям утворити в установленому порядку ради розвитку громад та територій як консультативно-дорадчі органи на чолі з головами відповідних місцевих державних адміністрацій [10].

Втім, даний консультативно-дорадчий орган на думку законодавця та місцевих органів публічної адміністрації не реалізовував в повній мірі взяті на себе повноваження. Саме тому 25 лютого 2021 року даний орган було ліквідовано, а утворено *Конгрес місцевих та регіональних влад при Президентові України* [11].

Окрім того, консультативно-допоміжним органом при Президентові України є *Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню в Україні*.

Основними завданнями Фонду є: консультативне, інформаційне, експертно-аналітичне та інше забезпечення діяльності Президента України з питань місцевого самоврядування, місцевого і регіонального розвитку, забезпечення взаємодії

органів державної влади з органами місцевого самоврядування, їх асоціаціями та об'єднаннями, іншими громадськими організаціями, діяльність яких спрямована на розвиток місцевого самоврядування; забезпечення діяльності Ради регіонів у частині, що стосується питань місцевого самоврядування та підготовки матеріалів із цих питань для розгляду на засіданнях Ради; участь у розробленні пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у сфері місцевого самоврядування, проведення реформи місцевого самоврядування; вивчення практики застосування законодавства з питань місцевого самоврядування та внесення в установленому порядку пропозицій щодо його вдосконалення, участь у підготовці висновків до проектів законів, інших нормативно-правових актів з питань місцевого самоврядування; розроблення пропозицій стосовно підвищення кваліфікації кадрів для системи місцевого самоврядування; підготовка пропозицій щодо розвитку міжнародного співробітництва у сфері місцевого самоврядування, забезпечення діяльності делегації України в Конгресі місцевих і регіональних влад Європи [11].

Розпорядженням Кабінету Міністрів України було затверджено Стратегію реформування державного управління України на 2022-2025 роки. В якій першочергово визначено, що для підвищення рівня доступності адміністративних послуг необхідно продовжувати роботу щодо децентралізації (делегування) повноважень з надання адміністративних послуг органам місцевого самоврядування, а також забезпечення відповідними ресурсами; врегулювати на законодавчому рівні питання плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору), зокрема оновити методіку розрахунку розміру плати за такі послуги (адміністративного збору) та забезпечити приведення законодавства у відповідність із Законом України "Про адміністративні послуги". Важливою також є система моніторингу, яка, зокрема, повинна включати проведення оцінки якості надання адміністративних послуг, у тому числі через центри надання адміністративних послуг.

Література

1. Про місцеве самоврядування: *Відомості Верховної Ради України*), 1997. № 24. Ст.170.
2. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III. *Відомості Верховної Ради України*, 2001. № 33. Ст. 175.
3. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року № 586-XIV. *Відомості Верховної Ради України*, 1999. № 20-21. Ст.190.
4. Про Статут територіальної громади міста Києва.
5. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 року № 157-VIII. *Відомості Верховної Ради*, 2015. № 13. Ст.91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>
6. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11 липня 2001 року № 2625-III. *Відомості Верховної Ради України*, 2001. № 48. Ст. 254.
7. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17 червня 2014 року № 1508-VII. *Відомості Верховної Ради*, 2014. № 34. Ст.1167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text>
8. Про асоціації органів місцевого самоврядування: Закон України від 16 квітня 2009 року № 1275-VI. *Відомості Верховної Ради України*, 2009. № 38. Ст.534.
9. Про Раду розвитку громад та територій: затв. Указом Президента України від 18 грудня 2019 року № 909/2019. (*втратив чинність*)
10. Про Конгрес місцевих та регіональних влад при Президенті України: затв. Указом Президента України від 25 лютого 2021 року № 73/2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/73/2021#Text>
11. Про Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню в Україні: затв. Указом Президента України від 24 червня 2010 року N 723/2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/2010#Text>

*Тутикало Р. С.,
orcid.org/0000-0002-6406-8800
кандидат юридичних наук, адвокат,
асистент кафедри менеджменту охорони здоров'я
Інституту післядипломної освіти
Національного медичного університету
імені О. О. Богомольця*